

KOLEKTYVINIS DARBAS

LIETUVOS KP ANYKŠČIŲ RAJONO KOMITETO IR
RAJONO LIAUDIES DEPUTATŲ TARYBOS ORGANAS

Anykščiai

1981 m.

rugsėjo

22 d.

Antradienis

Nr. 112 (4305)

Kaina 2 kap.

Eina nuo 1948 m.

Darbymetis bulvių laukuose

„Gintaro“ kolūkio žemdirbiai augina 120 hektarų bulvių ir šiomis dienomis jų plotuose pats darbymetis. Rugsėjo ketvirtąją bulvės buvo pradėtos kasti Repšėnų ir Dabužių gamybinuose sektoriuose. Mat, čia klampinės priemonės dirvos, tad skubėta pasinaudoti giedriomis rugsėjo dienomis. Šiandien šiuose sektoriuose bulviakasis jau baigtas ir bulvių kombainai, aptarnaujami sumanių mechanizatorių

Povilo Vildžiaus ir Vlodo Šiaučiuo, komunistų Vlodo Baskauskio ir Edmundo Ceriausko, dirbujasi Janušavos bei Penionių gamybinuose sektoriuose.

Darbymetį gintariečiams talkina septynios dešimtys Vilniaus inžinerinio statybos instituto studentų. Su lenkiškais kasamosiomis jiems ir ūkio laukininkystės darbininkams bulvės iškarto mechanizatoriai Bronius Adamonis, Bronius Kepalas, Petras Morkūnas, Petras Ramanauskas ir Alfonsas Šiaučius. Plačiam bulviakasio darbų frontui vadovauja jaunas komunistas, gabus žemės ūkio specialistas Albertas Jasikonis. Visumoje tikimasi neblogų bulvių derliaus, užtikrinančio įvykdyti pardavimo valstybei užduotį ir sukauti reikiamą bulvių kiekį kolūkyje.

Dalis bulvių tiesiog iš laukų vežama į Rokiškį, susivienijimo „Anykščių vyšas“ Ambraziškio krakmo cėchą. Anykščių rajono visuomeninio maitinimo įmonės. Šiemet gintariečiai valstybei narduos 800 tonų bulvių. Darbymetis ir vairotojai Leonui Jakeliūnui, Fauti Karveliui, Broniui Gucevičiui ir Marijonui Drobužui, gabenantiems bulves į Ambraziškį, Rokiškio geležinkelio stotį.

„Jeigu orai nepablogės, bulviakasi baigsiame per artimiausias dvi savaites. — sako ūkio vyr. agronomas Stasys Sinkūnas. Jo žodžiuose jau tvirta įsitikinimą, nes jau nukasta 75 hektarai bulvių, pririnkta daugiau kaip 900 tonų gumbų.

R. Jočys

Naujiems sodams

Lietuvos sodininkai geraldina Anykščių sodininkystės tarybinio ūkio išaugintus vaismedžių, vaiskrūmių sodinukus. Ypač didelę paklausą turi žieminių „Uelsi“, „Noris“, „Bogatyr“, rudeningi „Dryžuotasis“, „Antaninis“ vasariniai „Melba“ veislų sodinukai. Šiemet Sodininkystės tarybinis ūkis paruošė pardavimui 119 tūkstančių vaismedžių ir 20 tūkstančių vaiskrūmių sodinukų. Didžioji medelių dalis iškeliama į kolūkius, valstybinius ūkius, likusieji bus realizuoti gyvenvietėms.

Už vaismedžių sodinukus ūkis tikisi gauti virš 130 tūkstančių rublių pajamų.

R. Jočys

SUTELKTI PASTANGAS GYVULININKYSTĖS EFEKTYVUMUI DIDINTI

(Iš LKP rajono komiteto pirmojo sekretoriaus JONO PESECKO pranešimo)

TSKP XXVI suvažiavimas nubrėžė didžiulius liaudies gerovės kėlimo uždavinius. Sprendžiant gyventojų aprūpinimo maisto produktais programą, nepaprastai svarbu toliau vystyti žemės ūkį, ypač gyvulininkystę, kuri šiuo metu, kaip pabrėžė drg. L. Brežnevus TSKP XXVI suvažiavime — tai spartiausio darbo frontas kaime.

Vykdamas partijos XXVI suvažiavimo išduotus uždavinius bei savikritiškai įvertinus susidariusią pastaraisiais metais padėtį ir sunkumus rajono žemės ūkyje, tikslinga šiame partijos rajono komiteto plenumo giliau aptarti konkrečius uždavinius, susijusius su tolesniu gyvulininkystės intensyvinimu bei pašarų bazės stiprinimu.

Bendroji gyvulininkystės produkcija rajone, palyginus X penkmečio rodiklius su VII penkmečio rodikliais, išaugo 7,9 proc., o atitinkamai pieno gamyba išaugo 51,8 proc., mėsos gamyba — 2,1 karto. Tačiau būtina pažymėti, jog pasiekimai gyvulininkystėje yra dar labai kuklūs ir jie neatitinka keliamų šiuolaikinių reikalavimų. Jeigu 1977 metais rajone 100 ha žemės ūkio naudmenų buvo gaminama 147,6 cent mėsos, 501 cent pieno, iš kiekvienos karvės primelžiama po 3197 kg pieno, tai nuo 1976 metų prasidėjo kritimas, kurio praktiškai mums dar nepavyksta sustabdyti ir šiuo metu. Per paskutiniuosius trejus metus bendroji pieno gamyba rajono ūkiuose sumažėjo 9 proc., o mėsos net 13,5 proc.

Rezultatų gyvulininkystėje pablogėjimui, be abejo, neišvengiamai atsilies pasireiškusios nepalankios gamtinės sąlygos, tačiau vien jomis pateisinti susidariusios padėties negalime. Juk tuose kolektyvuose, kur buvo sumanių išnaudojami vidiniai rezervai, o specialistai sugėdžio geriau organizuoti darbus ir sunkiomis gamtinėmis sąlygomis, buvo gautas palyginti neblogas produkcijos prieaugis. Štai, „Gimtosios žemės“, „Gintaro“, Kurklių, „Lenino keliu“, „Pirmyn į komunizmą“, Svėdasų, „Svyturio“ kolūkiuose, Sodinininkystės tarybiname ūkyje gyvulininkystės produkcija, perskaičius į planą, išaugo 10–27 proc., tuo tarpu „Atėitis“, Surdegio, „Už taiką“ kolūkiuose, Jakšiško, Naujasodžio tarybinuose ūkiuose gautas priešingas rezultatas.

Taigi per pastaruosius trejus metus pasireiškė sunkumai akivaizdžiai parodė, kad

ne visuose rajono ūkiuose sugebėta laiku persiorientuoti ir lankščiau, sumaniau dirbti sudėtingesnėmis sąlygomis.

Labai svarbus šių dienų uždavinys — kuo greičiau likviduoti pasireiškusį rajono ūkiuose atsilikimą pieno ir mėsos gamyboje, nes, kaip rodo šių metų pirmo pusmečio rezultatai, padėtis šioje srityje yra nedžiuginanti: mėsos gamyba, lyginant su atitinkamu praėjusių metų laikotarpiu, sudaro 96 proc., o pieno gamyba — 97 proc. Perspektyvoje ypač aktualu didinti karvių produktyvumą, kad šio penkmečio pabaigoje iš kiekvienos karvės vidutiniškai būtų primelžiama rajone po 3300–3500 kg pieno, ir kad nebūtų nė vieno ūkio, kuriame kiekvienos karvės vidutinis produktyvumas būtų mažesnis kaip 3000 kg pieno. Labai didelį dėmesį karvių produktyvumui didinti reikėtų sutelkti Naujasodžio, Raguvėlės ir Staškūniškio tarybinuose ūkiuose, Skiemonių, M. Melnikaitės, „Aukštakalnių“, „Puntukas“ ir „Vienybės“ kolūkiuose, kur praėjusiais metais pieno primilžiai iš kiekvienos karvės buvo pernelę žemi — vos po 2228–2719 kg.

Norint sėkmingai įvykdyti pieno gamybos ir pardavimo planus bei socialistinius išpareigojimus būtina didinti ne tik karvių produktyvumą, bet ir jų skaičių, nes, neįvertinus šio svarbaus faktoriaus, atskiruose rajono ūkiuose, kaip Naujasodžio, Staškūniškio, Jakšiško ir Raguvėlės tarybinuose ūkiuose, Levaniškio ir Surdegio kolūkiuose nerastu rasti tris metus karvių skaičius fermose net sumažėjo. Tokia padėtis niekuo nepateisinama, nes išskyrus tik Levaniškio kolūkį, minėtuose ūkiuose gaunami ir žemiausi pieno išmilžiai iš karvių. Šių ūkių vadovams ir pirminių partinių organizacijų sekretoriams reikia, pagaliau, pajauti didesnę atsakomybę už reikalus, susijusius su pieno gamybos didinimu.

Sprendžiant pieno gamybos vystymo uždavinius, kolūkių ir tarybinio ūkio vadovams bei specialistams reikia atidesnį rūpestį skirti tam, kad būtų gerinamos veislinio galvijų prieauglio laikymo ir auginimo sąlygos: tam tikslui būtina įrengti tinkamas vasaros stovyklas, daugiau lėšų panaudoti veisliniam prieaugliui skirtų objektų statybai ir pastatų rekonstravimui.

Atidesnį dėmesį ūkių vadovai, specialistai, fermų darbuotojai turi skirti gyvu-

lių priežiūrai ir ypatingai karvių išsaugojimui. Ūkių partinės organizacijos, skiepydamos didesnę reiklumą liaudies kontroleriams ir komunistams, dirbantiems fermose, privalo užkirsti kelią bet kokiai neūkiškumui.

Labai svarbu, kad ūkių partinės organizacijos, ūkių vadovai ir specialistai, fermų vedėjai ir brigadininkai, rūpindamiesi karvių išsaugojimu, atidesnį dėmesį skirtų teisingam karvių melžimui mechanizuotu būdu, nes neretais atvejais dėl nesureguliuoto melžimo aparatų panaudojimo tenka pirma laiko išbrokuoti karves. Užtat būtina kelti rajono ūkiuose melžėjų kvalifikaciją, dažniau rengti šios profesijos žmonėms konkursus, žymiai plačiau propaguoti pirmąjį melžėjų sukaupimą vertingą patirtį, sumanių organizuoti jų tarpe socialistinį lenktyniavimą bei lankščiau taikyti moralinio ir materialinio skatinimo priemones.

Ne mažiau aktualu užtikrinti geresnę kontrolę, nukreiptą pieno kokybei gerinti, kadangi iš „Atėitis“, K. Staro, Kurklių, „Pirmyn į komunizmą“, „Už taiką“ kolūkių atskirais šių metų vasaros mėnesiais buvo net po 16–27 proc. pieno realizuojama antra rūšimi. Tai nuostolis ir ūkiams, ir valstybei. Todėl visuotinio ūkių reikalinga užtikrinti aukštą fermose sanitarijos kultūrą, kuo geriau panaudoti melžimo ir pieno šaldymo įrengimus, didinti pieno laborantų atsakomybę už jomis patikėtą darbą.

Siekiant įgyvendinti TSKP XXVI suvažiavimo nuostatas uždavinius, nepaprastai svarbu didinti rajono ūkiuose mėsos gamybą, nes per XI penkmetį reikės parduoti valstybei 9 proc. mėsos daugiau, lyginant su X penkmečio vidutiniu metiniu lygiu. Tam pasiekti yra realios galimybės ir rezervai, nes dabar 3 proc. laikoma kiaulių daugiau, negu pernai. Šiemet sukaupta daugiau ir geresnės kokybės pašarų.

Pagrindinis rezervas didinant jautienos gamybą yra krypingas ir intensyvus galvijų prieauglio auginimas: būtina užsibrėžti uždavinį, kad 16–18 mėnesių amžiaus galvijų prieauglis pasiektų ne mažesnę kaip 400–450 kg svorį. Juk normalu, kad iki šiolei daugelyje rajono ūkių realizuojamų galvijų svoris buvo dar labai žemas. Todėl pagaliau šį rodiklį anykštenai užima paskutiniąsias vietas respublikoje. Būtina ypač šioje srityje skubiai taistyti padėtį „Vienybės“, Skiemonių, K. Staro, „Atžalyno“ kolūkiuose, Naujasodžio tarybiname ūkyje.

Jeigu „Lenino keliu“, Svėdasų, „Svyturio“ kolūkiuose, Sodinininkystės tarybiname ūkyje ir Elmininkų eksperimentiniame ūkyje, skaičiuojant kiekvienam arlamos žemės hektarui pagaminama daugiau kaip po 1 cent kiaulienos, tai kai kuriuose kituose ūkiuose yra dar žemi penimų kiaulių priešoriai, neekonomiškai naudojami pašarai, jie pereikvojami. Užtat visose kiaulių fermo-

se turime įvesti reikiamą tvarką, sukaupiti kiaulių šėrimui geresnės kokybės pašarų, o kompensuojant koncentruotų pašarų stoką — kiaulių šėrimui daugiau pasigaminti vertingo kombinuoto siloso.

Aktualūs uždaviniai iškyla ūkių vadovams, veterinarijos specialistams ir zootechnikams, siekiant užkirsti kelią gyvulių sergamumui ir veiksmingiau kovojant prieš gyvulių krtimų pasireiškimus. Negalima taikstyti su neūkiškumo faktais „Aukštakalnių“, Skiemonių, „Už taiką“ kolūkiuose ir Raguvėlės tarybiname ūkyje, kuriuose per pastaruosius metus žymiai išaugo nuostoliai, patirti dėl gyvulių krtimų.

Lygiagrečiai svarbu, kad daugiau mėsos būtų superkama ir iš žemdirbių asmeninio pagalbinio ūkio. Juk dabar iš kolūkiečių ir tarybinio ūkių darbininkų su-pirkti gyvuliai ir paukščiai įskaitomi į ūkių mėsos gamybos ir pardavimo apimtį, išmokant nustatytus priedus už kiekvinius ir kokybinius rodiklius. Mums kelia nerimą kai kuriuose rajono ūkiuose sumažėjęs iš gyventojų gyvulininkystės produktų supirkimo lygis. Todėl ūkių vadovams ir specialistams, rajono bei apylinkių Tarybų vykdomiesiems komitetams reikia imtis efektyvių priemonių, kad mėsos ir pieno supirkimas iš individualaus sektoriaus ne mažėtų, o kasmet būtų didinamas.

nukelta iš pusl.

ŽINIOS

APIE ŽEMES ŪKIO DARBUS RAJONO ŪKIUOSE 1981 M. RUGSEJO 21 D.

Ūkio pavadinimas	Rūdeninis arimas proc.	Nuakšta bulvių proc.	Nuakšta bulvių kombainais (proc.)	Bulvių derlingumas cent/ha	Ūkio pavadinimas	Rūdeninis arimas proc.	Nuakšta bulvių proc.	Nuakšta bulvių kombainais (proc.)	Bulvių derlingumas cent/ha
Andrioniškis	40	68	75	130	„Pirmyn į komunizmą“	22	63	65	137
„Anykščių šilėlis“	57	45	36	85	„Puntukas“	46	51	22	83
„Atėitis“	5	85	100	163	Skiemonys	7	31	—	66
„Atžalynas“	32	60	16	172	Surdegis	44	100	—	130
„Aukštakalnių“	49	100	12	82	Svėdasai	60	55	34	171
„Aušra“	29	75	—	137	„Svyturys“	35	100	—	153
Cerniachovskio	19	46	—	101	„Už taiką“	35	95	47	110
„Gimtoji žemė“	52	72	88	148	„Vienybė“	28	93	35	103
„Gintaras“	42	61	28	124	Jakšiško t. ūkis	25	50	31	94
K. Staro	31	80	50	112	Naujasodžio t. ūkis	26	59	25	108
Kurkliai	40	47	100	140	Raguvėlės t. ūkis	34	100	100	90
„Lenino keliu“	25	27	—	138	Staškūniškio t. ūkis	40	85	—	140
Levaniškis	40	65	—	81	Sodininkystės t. ūkis	26	100	—	216
M. Melnikaitės	45	62	—	62	Elmininkų eksp. ūkis	33	52	64	237
„Naujas“	64	55	70	93	RAJONE:	35	56	40	126

Anykščių informacinė skalavimui stotis

SUTELKTI PASTANGAS GYVULININKYSTĖS EFEKTYVUMUI DIDINTI

(Iš LKP rajono komiteto pirmojo sekretoriaus JONO PESECKO pranešimo)

Atsakymai klausimams

Nežinodami, kad jau dvejus metus iš eilės mūsų rajonui už pasiekimus rezultatus ekonomikos srityje buvo paskirtos respublikinės, peršalinamosios raudonosios vėlavos, tačiau gyvulininkystės rentabilumas pastaraisiais metais žymiai sumažėjo, nes didėjo darbo laiko ir materialinės sąnaudos mėsos ir pieno gamyboje, o dėl to išaugo ir šių produktų savikaina. Tas lūdis, kad atskirų ūkių vadovai ir specialistai nesavikrūtiškai įvertina padėtį, gamybos procese neanalizuoja sąnaudų, o su tokiu abejingumu ir neūkiškumu susitaiksto ir pirminės partinės organizacijos. Kompietinė mechanizacija iki šiol, kaip taisyklė, buvo įdiegta naujuose ir rekonstruotose gyvulininkystės fermų patalpose. Tuo tarpu dar yra nemaža senų, nepakankamų mechanizuotų tvartų, kuriuose darbo našumas yra žemas ir čia darbo sąlygos neatitinka išaugusių reikalavimų. Todėl iki šio penkmečio pabaigos reikiama visuose ūkiuose fermų kompleksiško mechanizavimo srityje atlikti dvigubai daugiau darbų, negu atlikta per dešimtąjį penkmetį. Nepaprastai svarbu žymiai pagerinti gyvulininkystės fermose esančių mechanizmų priežiūrą ir eksploatavimą, didesnę atsakomybę už šių mechanizmų aptarnavimą

privalo jausti ir rajono gamybinio techninio žemės ūkio aprūpinimo susivienijimo kilnojamos mechanizuotos kolonos darbuotojai.

Lemiamą sąlygą gyvulininkystės tolesniam vystymui — tvirtos pašarų bazės sudarymas. Žinoma, negalima nuneigti rajono ūkiuose jau atlikto nemažo darbo, organizuojant pašarų gamybą, diegiant pažangias jų ruošimo technologijas, gerinant pašarų kokybę.

Tačiau naujos sąlygos visad padiktuoja ir naujus reikalavimus. LKP XVIII suvažiavimo nutarime pažymėta, jog pagrindinį žemdirbystės produkcijos prieaugį reikės gauti didinant visų žemės ūkio kultūrų derlingumą ir mažinant derliaus nuostolius. Todėl nepaprastai svarbus uždavinys — visuose rajono ūkiuose užtikrinti gerą ir stabilų javų derlingumą, o siekiant šio tikslo — būtinybę, visų pirma, išgyvendinti tas klaidas, kurios pasireiškia žemės dirbimo agrotechnikoje. Nors dažnai kalbame apie būtinumą geriau organizuoti ražienų skutimą, tačiau ir šiemet „Atžalyno“, Cerniachovskio kolūkiuose, Jakšiško ir Naujasodžio tarybinuose ūkiuose tenkusta ražienų tik apie 40—51 proc.

Reikalinga kiekviename ūkyje ypač kuo racionaliau išnaudoti visas galimybes ir rezervus stambiųjų ir sultingųjų pašarų atsargoms gau-

sinti. Aprūpinant gyvulininkystę pašarais labai svarbu kasmet didinti daugiametį žolų, kultūrinių plevų ir ganyklų derlingumą, užtikrinti intensyvų jų panaudojimą, kad iš kiekvieno hektaro būtų gaunama 3200—3580 pašarinių vienetų. Tokie rodikliai jau pasiekti „Gintaro“, „Lenino kelių“, Svėdasų, „Svyturio“ kolūkiuose. Pažymėtina, kad gerai žallentų atnaujinimo darbai organizuojami „Aukštakalnio“, „Gimtosios žemės“, „Gintaro“ kolūkiuose. Raguvėlės tarybiname ūkyje.

Sprendžiant žolinių pašarų problemą, nemažiau aktualu, kad kiekvienas ūkis turėtų įsirengęs pašarinių, varpinių bei ankštinių kultūrų sėklinius sklypus ir išsilaugintų reikiama šių žolynų sėklos kiekį. Ypač būtina plėsti grūdinių-ankštinių kultūrų bei vertingos ankštinės žolės — lucernos, o taip pat pašarinių lubinų, pupų pasėlių plotus.

„Anykščių šilėlio“, „Gimtosios žemės“, „Gintaro“, Svėdasų kolūkiuose, Jakšiško ir Naujasodžio tarybinuose ūkiuose pasiteisino puscukrinių runkelių auginimas. Aple šios kultūros auginimą vertėtų pagalvoti ir kituose rajono ūkiuose, nes tokiu būdu galima plačiau pritaikyti cukrinių runkelių auginimui ir nuėmimui skirtą techniką ir tuo pagrindu palengvinti daug darbo rankų reikalaujančius procesus.

Svarbiu pašarų rezervu

yra bulvininkystės tolesnis vystymas. Dabar bulves, be išimties, auginami visų rajono ūkiai. Aukšti bulvių derliai išauginami Svėdasų, „Gintaro“, „Gimtosios žemės“ kolūkiuose. Elmininkų eksperimentiniame ūkyje. Kad visuose ūkiuose būtų pasiektas aukštas šios kultūros derlius, tikslinga žemės ūkio specialistams, mechanizatoriams griežtai laikytis bulvių auginimo agrotechnikos reikalavimų, užtikrinti gerą pasėlių priežiūrą, laikui ir kokybiškai atlikti derliaus nuėmimo darbus, kuo našiau bulvių kasimui panaudoti kombainus.

Kokius klausimus bei mums iškilusius uždavinius bespreštume, visada jų įgyvendinimo sėkmę nulemia kadral. Todėl rajono partinė organizacija, vadovaudamasi lenininiais kadro parinkimo, paskirstymo ir auklėjimo principais, nemažą dėmesį skiria ir gyvulininkystės specialistų kokybinei sudėčiai gerinti. Šiuo metu rajono ūkiuose gyvulininkystės srityje dirba 321 žemės ūkio specialistas, iš kurių neretas teigiamai užsirekomendavo kaip reikšmingi nareigingi darbuotojai. Pelnę nagarba ir autoriteta yra išskirti „Anykščių šilėlio“, „Gintaro“, „Gimtosios žemės“ kolūkių, Elmininkų bandymų stoties eksperimentinio ūkio vyr. zootechnikas Elvyra Visockienė, Tautvydas Balna, Genovaitė Dragūnienė, Zuzana Svėdkauskienė, „Anykščių šilėlio“ ir

„Gintaro“ kolūkių fermų vedėjos Danutė Samulienė ir Vita Zvikienė, „Svyturio“ kolūkių zootechnikė-selektininkė Emilija Kavoliūnienė ir daugelis kitų.

Tačiau atskiruose ūkiuose dėl nepakankamo rūpestio specialistams, jų darbo ir buities sąlygoms, dar pasireiškia didelė šių kadro kaltė. Pernelyg dažnai keičiamasi vidurinėsios grandies darbuotojai — fermų vedėjos specialistai selektininkai Cerniachovskio, „Pirmyn į komunizmą“, „Už taiką“ kolūkiuose ir Jakšiško tarybiname ūkyje.

Šiuolaikinis gyvulininkystės specialistas turi būti aktyviu kovotoju už spartesnę mokslinį-techninį progresą. Jų pareiga — praktikoje plačiau pritaikyti mokslo žinias, drąsiau diegti į gamybą visą, kas nauja ir progresyvu. Rajono partinių, tarybinių ir ūkinių organų darbuotojams būtina ne tik rūpintis gyvulininkystės vadovaujančių darbuotojų kvalifikacijos kėlimu, bet ir deramai dėmesį skirti masinių gyvulininkystės profesijos kadro kompleksiniam ir jų mokymui. Tačiau gyvulininkystės darbuotojų mokymui, jų kvalifikacijos kėlimui dar nepakankama rūpestį skiria M. Melnikaitis, Levaniškio, „Pirmyn į komunizmą“, „Vienybės“ ir kitų kolūkių pirminės partinės organizacijos ir specialistai. Šiuose ūkiuose mažai yra fermose dirbančių darbuotojų, kuriems būtų suteikti gyvulininkystės melstrų vardai. Dar nepakankamai efektyviai

atskiruose ūkiuose organizuojamas jaunimo tarptautinio proforientavimo darbas, ypač nukreipiant jaunimą dirbti į gyvulininkystės fermas. Todėl tikslinga būtų kasmet organizuoti rajone mechanizuoto melžimo konkursus, rengti gyvulininkystės darbuotojų saskrydžius, efektyviau organizuoti gyvulininkystės darbuotojų pasitarimus, panaudoti patrauklų nes darbo pirmųjų pagerbimo formas.

Organizuojant gamybą, propaguojant teigiamą patyrimą ir mokslo pasiekimus, didesnę vaidmenį privalo atlikti rajono žemės ūkio valdybos, Veterinarijos, Velslininkystės stočių, o taip pat agrocheminės tarnybos ir žemėtekchnikos susivienijimų specialistai. Šių rajoninės grandies valdymo ir gamybinio kolektyvų pirminėms partinėms organizacijoms būtina pasiekti, kad kiekvienas specialistas sugebėtų duoti kvalifikuotas rekomendacijas, giliau savarankiškai analizuotų ir spęstų organizacinius-technologinius gyvulininkystės vystymo ir jos efektyvumo didinimo klausimus rajono ūkiuose.

Didelę atsakomybę ūkių vadovai, pirminės partinės organizacijos privalo sklepti visiems gyvulininkystės specialistams ir fermų darbuotojams, kad kuo organizuotiau būtų pasirodžiusi artėjančiam gyvulių žemėjimui, kad būtų sudaryti ir kuo racionaliau panaudotos visos sąlygos tolesniam gyvulininkystės produktų gamybos didinimui.

Iš plenumo dalyvių pasisakymų, pasiūlymų

Kalbėdamas plenumo „Lenino keliu“ kolūkio pirminkas A. SLAVENSKAS pažymėjo, jog šio kolūkio partinė organizacija, specialistai stengiasi kuo geriau panaudoti visas galimybes, kad būtų sukaupia gyvulininkystės fermoms didesnis kiekis ir geresnės kokybės pašarų ir tuo pagrindu didėtų gyvulių produktyvumas, kad gyvulininkystės šaka taptų rentablesnė. Šių metų gyvulių žiemojimo laikotarpiu ūkyje sukaupia 610 tonų šieno, 500 tonų šienainio, pagaminta apie 360 tonų žolės miltų. Pašarų atsargoms papildyti dar numatoma nemaža papildoma pagaminti žolės miltų iš atolų. Todėl šiais metais pašarų ūkio visuomeniniams gyvuliams sukaupia žymiai daugiau ir geresnės kokybės, negu ankstyvesniais metais.

Drg. Slavenskas pabrėžė, jog gamybiniame laimėjime gyvulininkystėje daug kuo priklauso nuo sudarytų fermų darbuotojų nuosirdaus trūso, nuo jiems sudarytų tinkamų darbo ir poilsio sąlygų. Todėl ir „Lenino keliu“ kolūkio gyvulininkystės fermose dirbantiems žmonėms pastaraisiais metais buvo žymiai palengvintas darbo sąlygos, rekonstravus seniau pastatytus tvartus ir įrengus luose mechanizmus, fermų darbuotojų paslaugoms įrengti laukėsi poilsio kambariai ir buitinės patalpos.

Tačiau, sprendžiant kaimo gyvenamųjų namų statybos ir namų statybos ir aplinkos tvarkymo uždavinius, kaip pažymėjo kalbėtojas, daugiau operatyvumo ir organizuotumo savo veikloje turėtų parodyti ir rajoninės

statybinės organizacijos. Štai pernai kolūkio gyvenvietėje buvo pastatyti 5 alytiškių gamybos gyvenamieji namai, tačiau ir dabar Anykščių tarybinė statybos organizacija dar neatlikusi čia gerbūvio tvarkymo darbų. Didensn atsakomybę privalėtų jausti ir anykščiai neilioratoriai, kurie, kaip sakė A. Slavenskas, dar pavėluotai ir ne visada kokybiškai atlieka meilioracijos objektuose darbus.

Plenumo mintimis pasidalinusi „Svyturio“ kolūkio karvių melžėja T. ASACIOVA papasakojo apie tai, kaip šio ūkio gyvulininkystės fermų darbuotojų kolektyve organizuojamas socialistinis lenktyniavimas ir kokios buvo taikomos paskatinimo priemonės darbščiausiems fermų darbuotojams. Jos nuomone, geriau prižiūrėti karves, kelti jų produktyvumą ypač skatino praeito gyvulių žiemojimo laikotarpiu operatyviai kas savaitę sušumojami ūkio melžėjų socialistinio lenktyniavimo rezultatai ir už primelžto pieno iš karvių padidinimą melžėjos taikomos piniginės premijos.

Anykščių gamybinio susivienijimo kilnojamos mechanizuotos kolonos viršininkas S. PILKAUSKAS pabrėžė, jog pastaraisiais metais šios kolonos darbuotojams žymiai padidėjo darbų apimtys mechanizuojant naujai statomus rajono ūkių gyvulininkystės pastatus arba montuojant įrengimus rekonstruojamose objektuose. Vien šiais metais šio kolonos darbuotojams reikės atlikti rajono ūkiuose statybos montavimo darbų už 870 tūkstančių rublių, o techni-

nio aptarnavimo darbu už 150 tūkstančių rublių. Tačiau, kaip pažymėjo kalbėtojas, kolonos darbuotojai dar negali ritingai dirbti todėl, kad atskiruose ūkiuose gyvulininkystės pastatų mechanizavimui pavėluotai pateikiama techninė dokumentacija ir dėl to kolonos dirbantiesiems dažniausiai metų pirmajame pusmetyje nesudaromas tinkamas darbų frontas. Ritingam darbai neigiamą įtaką daro ir tai, kad šios kilnojamos mechanizuotos kolonos kolektyvui ne visada laiku įrengimus ir reikalingiausias medžiagas pateikia įvairios gamyklos. Vienok, kaip pripažino S. Pilkauskas, neretai ir patys kolonos darbuotojai dar skubotai, o dėl to ir ne visad kokybiškai atlieka techninio aptarnavimo darbus rajono ūkių fermose, nes skubotumai kai kada padiktuoja tas, kad vis tik neritingai gaunamos reikalingos įrengimams atsarginės dalys.

„Anykščių šilėlio“ kolūkio vyr. zootechnikė E. VISOCKIENĖ atkreipė plenumo dalyvių dėmesį į tai, kad karvių ir kitų gyvulių produktyvumas, kaip įsitikinta šiame kolūkyje, žymiai masu priklauso nuo skiriamo rūpestio tinkamam pašarų paruošimui ir jų racionalaus naudojimo. Siame ūkyje praeito žiemojimo laikotarpiui ne taip jau gausiai buvo sukaupia reikalingiausių pašarų, tačiau prieš sušeriant juos gyvuliams, pašarai kruopščiai buvo paruošiami, racionaliai ir taupiai naudojami, užtikrinta veiksminga jų sunaudojimo kontrolė ir apskaita. Užtat ir gyvulių produktyvumas ne tik nesumažėjo, o dar padidėjo. o

neretas fermų darbuotojas pasiekė penimį galvijų paros priesvorį net po 800—900 gramų. Siekiant sukaupiti kuo gausnes baltymingų pašarų atsargas, kolūkyje ateityje numatoma plėsti ankštinių kultūrų plotus ir kelti jų derlingumą.

Apie socialistinio lenktyniavimo organizavimo patyrimą „Gintaro“ kolūkio gyvulininkystės fermų darbuotojų kolektyve plenumo mintimis pasidalino šio kolūkio pirmininko pavaduotojas, pirminės partinės organizacijos sekretorius V. KRASAUSKAS. Jis sakė, jog morališkai gyvulių auginimo — socialistinio lenktyniavimo nugalėtojų skatinimui ūkyje įsteigti 7 pereinamieji prizai, kuriuos įteikiant lenktyniavimo nugalėtojams, kartu jiems skiriamos ir piniginės premijos.

Nors jautrumas, atidumas ir derama pagarba šio ūkio žemdirbių šeimoje skiriama darbo veteranams, daug metų stropiai dirbusiems gyvulininkystės fermose, tačiau, kaip sakė kalbėtojas, nemažiau svarbu, kad būtų kuo sėkmingiau ugdoma ir darbšti jaunimo pamaina. Žinoma, ta kryptimi stengiamasi kolūkyje kai kas ir daryti, tačiau ši problema dar yra labai aktuali ir jos išsprendimas pareikalaus nemažų pastangų. Jau ypač pribrendęs reikalas, kaip sakė V. Krasauskas, „Gintaro“ kolūkyje statyti ir naują 400 vietų karvide, nes vien su senų pastatų rekonstravimu ir remontavimu negalima bus įgyvendinti gyvulininkystės produktų gamybos didinimui iškilusių uždavinių.

Pažymėjusi, jog aktualūs klausimai, susieti su pieno

ir mėsos gamybos didinimu ir šių produktų savikainos mažinimo gana dažnai aptariami partinės organizacijos susirinkimuose ir kolūkio valdybos posėdžiuose, o taip pat, jog skiriamas ūkyje didesnis rūpestis tvirtesnei pašarų bazei sudaryti, Andrioniškio kolūkio fermos vedėja V. MORKONIENĖ pabrėžė, kad dar daug pastangų reikės ateityje skirti, siekiant ypač padidinti kolūkyje karvių produktyvumą. Tiesa, jau seniau statytuose tvartuose buvo atlikti rekonstrukcijos darbai ir čia dabar laikomi galvijai, o neužilgo atidavus į eksploataciją 400 vietų karvide, irgi pagerės galvijų laikymo sąlygos. Tačiau norėtusi, kaip pabrėžė kalbėtoja, kad gamybinio susivienijimo kilnojamos mechanizuotos kolonos darbuotojai kuo skubiau užbaigtų kolūkio kaulidės katilinėje anšildymo katilų montavimo darbus.

Kalbėdamas plenumo Traupio apylinkės Tarybos vykdomojo komiteto pirmininkas B. PILKAUSKAS sakė, jog šios apylinkės Tarybos deputatai, apylinkės ūkių specialistai nemažą dėmesį skiria tam, kad iš žemdirbių asmeninio pagalbinio ūkio būtų parduodama valstybei daugiau gyvulininkystės produktų. Štai pernai Levaniškio kolūkyje iš gyventojų laikomos kiekvienos karvės vidutiniškai buvo parduota net po 2600 kg pieno. O šiemet apylinkės kolūkiai pardavė žymiai daugiau pašarų kolūkiečiams, kad šie nupenėtų didesnę skaičių kaulių ir jos būtų realizuojamos valstybei. Vienok, kaip teigė B. Pilkauskas, dar ne visi rezervai tinkamai pa-

naudojami Levaniškio kolūkyje, didinant karvių produktyvumą, nes šiemet ypač sumažėjo čia pirmaveršių karvių produktyvumas, neužtikrinama gera veislinių telyčių priežiūra. Siemet „Vienybės“ kolūkio žemdirbiai negalėjo pasigaminti vertingo pašaro — žolės miltų vien todėl, kad čia užstędė žolės miltų agregato montavimo darbai, kuriuos turėjo atlikti Gamybinio susivienijimo kilnojamos mechanizuotos kolonos darbuotojai.

Rajono žemės ūkio valdybos viršininkas A. DACIULIS, plačiai atkreipė plenumo dalyvių dėmesį į tai, jog sėkmingam gyvulininkystės produktų gamybos didinimui reikia, visų pirma, rajono ūkiuose sukaupiti galimai tvirtesnę pašarų bazę. Objektiviai įvertinus padėtį, jog susidarė tam tikri sunkumai aprūpinant fermas savos gamybos koncentruotais pašarais, kalbėtojo nuomone, reikėtų kiekviename ūkyje ypač kaulių fermoms daugiau sukaupiti vertingo pašaro — kombinuoto siloso. Šiam pašarui pasigamininti yra galimybės todėl, kad kiekvienas ūkis dabar auginami bulves, o sekančiais metais reikės prisilauginti ir morkų.

Drg. Dačiulis pabrėžė, jog tikslinga atidesnį rūpestį skirti karvių melžėjų kvalifikacijos kėlimui, jų profesinių įgūdžių tobulinimui, o atlikus atskiruose ūkiuose senų tvartų rekonstrukciją — giliau analizuoti, ar racionaliai ir efektyviai panaudojamos tų tvartų patalpos, ar šeimuiškiškai paruošiami ir sušeriami gyvuliams skirti pašarai.

„K. d.“ inf.

Mokinio dienos režimas

Yra mokinių, kurie pamokose nesukaučia dėmesio, būna neramūs: žvalgosi, erzina suolu draugus, žaidžia rašymo priemonėmis, kraustinėja kišenėse, atsinešus daiktus. Pasitaiko, kad gabūs mokiniai blogai mokosi patys ir dar trukdo mokytis kitiems. Mokytojai pastebi, kad mokinių darbštumas priklauso nuo to, kaip mokiniams namuose atstato prarastą mokykloje jėgą, dvasinę energiją. Jeigu mokinys nežino, kada dirbti, kada ilsėtis, kada užsiimti mėgstama veikla, o didžiausią laiko dalį pralaimėjus, nesilaiko darbo ir poilsio ritmo, vargšas, fiziškai nepajėgus pakelti pamokų krūvį.

Klasės vadovai, mokytojai mudo, kada mokinys namuose turi mokytis, kiek laiko turi skirti pamokų ruošai, pataria, kaip išnaudoti laisvalaikį. Tačiau patarimai dažnai neranda atgarsio, nes vaikai neįpratę gyventi pagal laikrodį. Be to, kiekvieno vaiko turi būti skirtingas dienos režimas, priklausomai nuo vaiko amžiaus, nuo jo gabumų mokytis, nuo mėgstamos veiklos laisvalaikio, net nuo šeimos dydžio, tėvų užimtumo priklausys darbo formos. Pamokų ruošai gabūs mokinys gali skirti dvi tris kartus mažiau laiko, negu mažiau gabumų turintis, mėgstamai veiklai taip pat mokiniai gali skirti ne vienodai laiko. Čia patarti iš šalies mažai tegalima. Berniukų dienos režimas labai skirsis nuo mergaičių. Sveiko vaiko — nuo ligoto. Ta-

čiau režimas turi pasižymėti tvirtumu, tikslumu, negalimos jokios išimties. Jeigu nustatyta, kad pamokas reikia pradėti ruošti 16 val., tai negalima pavėluoti nė minutės, nes vieną dieną pavėluosi minutę, kitą dieną — dvi, ir režimo nėra.

Kartu su nurodymais, kada mokinys turi keltis, daryti namų darbus, valgyti, mokytis, ilsėtis, dienos režimas turi reguliuoti mokinio elgesį. Vaikai nuo mažens turi mokytis tikslingai judėti, negalima leisti, kad vaikai siautulingai išlietu susikauptą energiją. Berekalingas šūkavimas, spygavimas, verksmas visada skatina azartiškus poelgius. Seimose, kuriose leidžiama vaikams išsikrauti spygavimais bei šėlimu, niekada neteko matyti rimtos tvarkos bei geros drausmės. Energiją galima išlieti dirbant, žaidžiant sportuojant, bet ne palaidai blaškantis.

Seimose, kuriose nemoka tėvai įgyvendinti vieningų reikalavimų, pasireiškia, kaip taisyklė, nedrausmingumas. Vaikai kada nori grįžta iš mokyklos, kada nori ruošia pamokas arba gali ir neruošti, neturi kuo užsiimti laisvalaikio. Ir šiose seimose kartas nuo karto bando-

ma įgyvendinti tvarką, bet... vieni tėvai įkalbinėja, kad reikia eiti ruošti pamokas: „Jonuk, jeigu paruoši laiku pamokas, leisiu į kiną...“, kiti aiškina, kad jeigu darysi namų darbus, užaugsi sveikas ir žvalus, rūkysi — būsi silpnas ir nevalingas, bet jų atžalos yra sveiki ir niekada apie jokią ligą net nepagalvoja. Ateities sveikata — jiems labai tolimas dalykas. Yra tėvų, kurie baudžia už pamokų neparuošimą, skatina už darbą virtuvėje, vonioje.

Tik kam toks vargas? Juk mokinys privalo laikytis dienos režimo. Privalo laikytis besąlygiškai.

Medikai ir psichologai praktinėje veikloje įrodė, kad sutvarkius mokinių dienos režimą, visais atvejais pagerėja pažangumas. Sutvarkius darbo ir poilsio ritmą, padėjus susidaryti įpročiui veikti be palėpimų, buvę trejetukininkai ima mokytis tik gerais ir labai gerais pažymiais.

Tvarkos įvedimas šeimoje tėvų rankose. Nebūtinai diržas, kurio vis dar imamas

rukeltai 4 pusl.

VAIKŲ DARŽELIS — ŠEIMOS PAGALBININKAS

„Svarbiausia išmokyti žiūrėti į vaiką, kaip į žmogų, tegu į silpną, reikalingą pagalbos, bet vis tik žmogų, dargi ateities žmogų“. Taip galvojo ir rašė apie vaikus žyml pedagogė N. Krupskaja.

Norėtusi pakalbėti apie pačius mažiausius darželio lankytojus, apie tuos, kurie lanko lopšėlį. Kalbama apie lopšelių autobusus, parduotuvę, gatvę, namuose ar net choro repetitorijoje. Gana neretai kalbame iš neigiamos pusės ir prie vaikų. Mamyčių nuomone, jie dar maži, jie nieko nesupranta.

Nėsa mamytė dukrelę į lopšėlį ir sako: „Nežinau, kas yra. Kiekvieną rytą verkia, nenori eiti į lopšėlį“.

Zvilgteriu į mergytę: tik ką buvusi rami, tuoj pat patempia lūpytę. Iš tikrųjų protestuoja. Mergaitė lanko lopšėlį jau geras pusmetis, be pertraukos. Adaptacijos, prisitaikymo prie naujų sąlygų laikas jau seniai praėjęs.

Arba vėl mama kalba apie „negerą“ šeiminkėlę taip pat prie dukrelės. Dukrelė spyriojasi vedama į grupės patalpą. Mamos nepatenkintos, sugadinta nuotaika visai dienai. Darbas krenta iš

rankų, galvoje sukasi mintys tik apie lopšelyje paliktus vaikus. Ką daryti? Ir vėl tas lopšelis!

Pažiūrėkime, ką veikia vaikai. Ir tos dukrelės, kurios nenorėjo skirtis su mamytėmis, valgo, žaidžia, eina pasivaikščioti, miega, jaučiasi kuo puikiausiai. Sėselės, geros ir „negeros“ šeiminkėlės tik sukasi. Darbe nuobodžiauti nėra kada, reikia laikytis dienos režimo: valgydinti, prausti, ruošti pamokėlę, aprengti pasivaikščiojimui, vėl nuvesti ir pan. O kiek kartų per dieną vaikai panešiojami, permaunamos kelnaitės, pamylojami užėjus ilgesio valandėlei. Vaikų neretai būna virš 20, o jos tik dvi.

Kalbant apie auklėjimą reikėtų prisiminti didžiojo pedagogo A. Makarenkos žodžius: „Vaiką reikia auklėti nuo pat gimimo“. Auklėjime, pratinkime prie pareigos jausmo, prie žodžio „reikia“. Kalbėjime su vaikais kaip su suaugusiais. „Tau reikia eiti į lopšėlį, Sauliukui į mokyklą, mamutei su tėveliu į darbą“. Mamos ramus tonas, meilus žvilgsnis, šiltas, bet reiklus atsiveikiniškas, greičiau atgraitas nuo nemalonaus atsiskyrimo jausmo.

Norėtusi dar prisiminti apie vieną dažnai mamytų daromą klaidą. „Pabūk, Sigitė, aš tuoj ateisiu“, — pasako mama, atvedusi dukrelę. Prisiminkime vaiko psichologiją, jo jutiminio pažinimo procesus. Apie trečius metukus vaikas jau pradeda suvokti laiko santykį.

Grįžtu prie mažosios Sigitės. Ji stovi prie lanko, ilgai, nerimastingai žiūri į gatvę. Laukia mamytės. Neiškentusi pribėga prie sėsės ir klausia: „Ar greit bus tuoj?“. Jai šis žodis primena labai greitą laiko tarpą. Mamytė tuoj duos gerti, paduos lėlytę, pakels iš lovytės ir pan. Čia viskas vyksta gana greitai. Ir štai mama, norėdama lengvesnio atsiskyrimo, ansunkino vaiko emociją būklei visai dienai. Stenkimės sudaryti dar namuose tik teigiamas vaiko emocijas. Pati pirmoji ir svarbiausia auklėjimo mokykla vis tik yra šeima, o vaikų darželis tik šeimos pagalbininkas.

Reikėtų pakalbėti apie tuos, kurie pradės lankyti lopšėlį. Mokykime mažylį sėdėti prie stalo, maitinkime tik sėdintį. Metų vaikas jau nebeuori valgymo metu pasyviai sėdėti, nori valgyti pats. Duokime jam šaukštelį, būtinai į dešinę ranką, tegul mokosi valgyti pats, kitu šaukšteliu maitinkime. Ir lopšelyje jie bus maitinami. Savarankiški veiksmai vaikui patinka, jis labiau domisi valgiu, nuo to net apetitas pagerėja. Mokykime mažylį naudotis naktinpuodžiu. Būtų labai gera, kad vaikai būtų atpratinti nuo žinduko.

Dažnai pirmomis buvimo lopšelyje dienomis sumažėja apetitas, pablogėja nuotaika, vaikai dažnai šlapinasi, nebesiprašo ant puoduko. Vieni verkia, kiti tampa nekalbūs, nesišypso. Tai adaptacijos periodas. Jis vieniems vaikams tęsiasi savaitę, kitiems ilgiau. Prisitaikymo laiko trukmė priklauso nuo auklėjimo šeimoje, nuo vaiko psichinių bei fizinių savybių.

Kad vaikas lengviau pergyventų prisitaikymo laikotarpį, kol jis pripras prie naujos aplinkos, keletą dienų pasiimkime po pietų, prieš dienos miegą. Palaipsniui buvimo laiką ilginkime. Laikykimės namuose dienos režimo ir poilsio dienomis. Prikėlę anksti rytą, neskubėkime vaiko maitinti. Namie pavalgydintas vaikas lopšelyje nevalgo. Duokime atsigeriti pieno. Neleiskime nešties skanėstų, o taip pat žaisliukų.

Dar apie vaikų sergamumą lopšelyje-darželyje. Ne paslaptis — mūsų miesto abu lopšeliai-darželiai yra perpildyti. Jeigu lopšelyje norma — 20 vaikų, tai pas mus 2 m. amžiaus vaikų grupėse yra po 29 vaikus. Tas, aišku, nemažina sergamumo, nes neįmanoma užtikrinti visų sanitarinių normų reikalavimų.

Jeigu vaikas, pradėjęs lankyti darželį, susirgo, neišsigaškite. Gal jis susirgo dėl to, kad sunkiai pergyvena adaptacijos laikotarpį, gal jis susitiko su sergančiu vaiku ir nuo jo užsikrėtė. Neleiskime į darželį sergančio vaiko. Dažni atvejai, kai mamos, nenorėdamos imti nedarbingumo lapelio viduryje savaitės, vakarą sugirdžiusi vaistus, rytą vėl atveda į darželį. Rytą temperatūros nebėra, o po keletos valandų temperatūra vėl pakyla. Skriaudžiam savo vaiką, o tuo pačiu kitų mamų vaikus.

Mūsų darželio moterų kolektyvas pasiryžęs padaryti viską, kad vaikams būtų gera pas mus.

Noriu geru žodžiu paminti jau 10 metų lopšelyje dirbančią seserį-auklėtoją Vidą Luščiauskienę, šeiminkę Janiną Raupeliene, kurios labai mvi vaikus. Pareiginę, reikiu sau ir vaikams, gerai paruošianti vaikus mokyklai, auklėtoja Aldona Simkūnienė. Didelį pedagoginį stažą turinti, tėvų gerbiama, auklėtoja Ona Karvelienė. Švara, tvarka, meilė vaikams ir gėlėms pasižymi šeiminkėlė Bronė Kazlauskaitė. Už gerą muzikinį auklėjimą — lopšelyje-darželyje reikia pagirti mūsų muzikos vadovę Reginą Budreikienę, kuri visada su savo auklėtiniais dalyvauja „Dainų dainelės“ konkursuose. Praėjusiame konkurse mūsų darželičiai iškovojo laureatų vardus. Daugelis jos auklėtinių lanko pramoginių šokių ir muzikos mokyklas. Jie pamilo muziką visam gyvenimui.

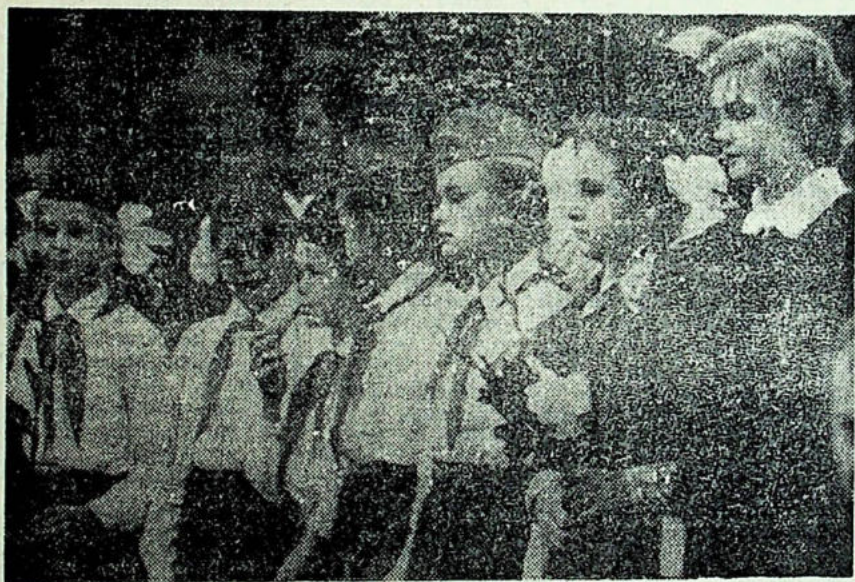
Labai rūpestingai jau 17 metų dirba darželyje metodinė Rima Mackevičienė. Jos rūpestiu darželis aprūpintas mokymo priemonėmis, žaislais.

Norėtusi paprašyti tėvelius palaikyti glaudžius ryšius su grupių auklėtojomis, sėselėmis. Laiku išsiaiškinti visus iškilusius nesusikumus. Be glaudaus bendradarbiavimo su šeima vienos darželio auklėtojos nenasieks gerų mokymo-auklėjimo rezultatų.

Danutė Gudienė
Lopšelio-darželio Nr. 2
vedėja

**KOLEKTYVINIS
DARBAS**

3 psl. 1981. IX. 22

Ispūdinga rugsėjo pirmosios šventė buvo J. Bilūno vidurinėje mokykloje. J. Junevičiaus nuotraukose matome keletą jos akimirkų: sveikinimo žodį mokytojams, mokslininkams taria pionieriai; tuos, kurie rugsėjo pirmąją pirmą kartą atėjo į mokyklą, globoja vienuoliktokai.

Mokinio dienos režimas

atkeliančiame

susidariusiai padėčiai išaišyti, nebūtinas pakeltas tonas, šūkavimas ant vaiko. Reikia išmokyti įsakyti ramiai, tik vieną kartą, tokiu tonu, kad vaikui neliktų abejonės įsakymo teisingumu ir vykdymo būtinumu. Pastebėjus — tvirtas tonas netrukdo šeimoje vyrų tarpusavio pagarbai ir meilei.

Prie dienos režimo priklauso maitinimosi tvarka. Pastaruoju metu mokslininkai pateikė argumentuotus duomenis apie tai, kad maitinimas turi lemiamą įtaką mokinio protinei ir fizinei veiklai. Nuo maitinimosi kokybės priklauso laikinių nervinių ryšių bei refleksų pastovumas, ypač vitaminai kaip biologiniai fermentų katalizatoriai padeda geriau apdirbti smegenis reikiamomis medžiagomis, sunormalina reaktyvines būsenas, padidina imunologinę galią.

Jeigu mokinys išgers tik stiklinę arbatos rytė, o mokykloje pasitenkins tik bandede su pienu, tai jo smegenys pačiu reikalingiausiu metu pasigės maistingų medžiagų. Jos turės eikvoti sankaupas. Toks mokinys, aišku, bus neramus, nesugebės sukonzentruoti dėmesio. Jau antrą trečią pamoką nebus reikiamai dirbingas, negirdės mokytojo pasakojimo. Tik fragmentiškai įsimins pamokos turinį.

Ypač netikslingai maitinasi kaimo mokiniai, kurie keliai labai anksti ir skuba prie autobuso. Dažnai jie į

mokyklą ateina valandą anksčiau. Pusryčius valgo tik trečią pamoką. Toks maitinimosi režimas yra be galo žalingas mokslumui.

Jeigu tėvai ir mokytojai pasiektų, kad vaikai laikytųsi dienos režimo, ypač maitinimosi tvarkos, racionalumo, tai gerai ir labai gerai besimokančių procentas gerokai pašoktų.

Tvirtas dienos režimas su-
laupo daug tėvų laiko — ne-
reikia nurodinėti, ką vaikas
turi veikti šiuo metu, ką jis
turės veikti po valandos.
Nuo ryto iki vakaro žinoma,
kuo užsiimti.

Dienos režimo kūrė
momentai turi keistis vaikui
atostogaujant, ruošiantis eg-
zaminams, konkursams, olim-
piadoms. Bet kartiniai mo-
mentai: kėlimasis, maitini-
masis, poilsis turi nesikeisti.
Organizmo biologinis laikro-
dis turi priprasti prie punk-
tualumo. Jeigu 19 val. bus
poilsis, o po pusės metų 19
val. imsime mokyti, tai var-
giai kas gera išeis — atsi-
sėdė prie knygos tik knap-
sosome.

Gabus mokinys gavo dve-
jetą (tai ne taip retas reiš-
kinys). Tėvai pasimela —
nežino, kaip čia jiems pa-
sielgti. Vieni ieško priežas-
čių vaiko prigimtyje (ir tē-
velis buvo toks išsiblaškęs),
kiti kaltina mokytojus, sū-
naus draugus, ir net nepa-
galvoja, kad tos priežastys
yra prastos, lengvai pašali-
namos.

Mokinys pažeidė dienos
režimą ir gavo dvejetą. Jei-
gu mokinys žemesnėje kla-
sėje nebuvo įpratęs gyventi

pagal tvirtą dienos režimą,
tai ir vyresnėje klasėje jam
reikės primindinėti: „Ar jau
paruošei pamokas?“. Toks ir
dešimtokas į savo dienos re-
žimą įtraukia tokius ele-
mentus, kurie trukdo gerai
mokytis. Tai nesaikingas
televizijos laidų stebėjimas,
kino filmų lankymas, besai-
kis slampinėjimas su drau-
kais.

Algiukas mokėsi vien pen-
ketais, bet susižavėjo ve-
kiančių modelių konstravimu.
Suiro visiškai dienos reži-
mas — neliko laiko poilsui
ir pamokų ruošai.

Ypač paaukliai pažeidžia
hygieninį principą — darbo
ir poilsio kaitaliojimą. Su-
trumpinus fizinį darbą, mie-
gą, buvimą gryname ore,
greitai krenta dirbingumas.

Gabus mokiniai dažnai
dirba trimis etapais — jie
neša pilną pamokų krūvį,
dirba, visuomenei naudingą
darbą, yra pionierijos, kom-
jaunimo aktyvistai, renginių
organizatoriai, dokumentaci-
jos tvarkytojai, jie lanko
užmokvklines įstaigas... o
pailsėti, padirbėti fiziškai ne-
turi laiko. Dažnai jie net pa-
valgyti neturi laiko.

Cia priminsime, kad rū-
pintis gabiu mokinių poilsiu,
miegui, maitinimu yra taip
pat sunku, kaip tinginių
darbštumui, nedrausmingų
drausmingumui.

Vaikų mokslas — tai kra-
tis, kito kraičio dabar tėvai
sukrauti negali, — viename
tėvų susirinkime pareiškė
penketukininko motina. Tad
kraukime šį kraštį. Jis atne-
s laimę mokytojams ir tėvams.

J. Danilavičius,
mokytojas

KELIAI. MASINOS. ŽMONĖS.

Tai ne smulkmenos

Anykščiūose, kaip ir kituo-
se panašaus dydžio ir eismo
intensyvumo miestuose, kur
nėra įrengtų šviesoforų, visi
eismo dalyviai turi vadovau-
tis kelių ženklais. Jie Anyk-
ščiūose pastatyti visur, kur
tatai reikalinga. Tačiau ir
neilgą laiką stebint, kaip
laikomasi eismo taisyklių rei-
kalavimų, pastebimas didelis
vairuotojų nedrausmingu-
mas.

Biliūno gatvė — centrinė
miesto gatvė. Čia išsidėsčiu-
sios svarbiausios rajono
įstaigos, universalinė par-
duotuvė, Taupomoji kasa.
Ryšių maršas ir t. t. Visiškai
aišku, kad čia didžiausias
pėsčiųjų srautas, todėl rei-
kalinga gera apžvalga
abiejų gatvės kryptimis. Dėl
tos priežasties šioje gatvėje
transporto priemonių stovė-
jimas draudžiamas, apie ką
įspėja abiejose gatvės pusė-
se pastatyti ir reikiamose
vietose pakartoti atitinkami
draudžiamieji ženklai. Zenk-
lu „Stovėti draudžiama“ vei-
kimo zonoje galima tik
trumpam sustoti, jei reikia
įsodinti ar išsodinti keičia,
greitai pasikrauti krovinį ir
pan. Tačiau dažnai matome
kitoki vaizdą: sustoja auto-
mobilas, motociklas, iš jo
išsiriti solidūs dėdės ar
beušiis šmaikštuolis, nueina
savais keliais, o transporto
priemonė stovi pusvalandį,
valandą, o kartais ir ilgiau,
visai ne dėl tos priežasties,
dėl kurios ženklas trumnam
nedraudžia sustoti. Tai gru-

bus ir sakykite, piktybiškas
eismo taisyklių pažeidimas,
nes padaromas be regimos
būtinybės. Jis sudaro pavojų
pėsčiųjų eismo dalyvių
saugumui, nes trukdo ap-
žvelgti gatvę ir laiku pama-
tyti artėjančią transporto
priemonę. Be to, tai nemaža
kliūtis ir mechaninių trans-
porto priemonių vairuoto-
jams, nes gatvė neplati ir
todėl labai trukdosi lėtai-
gių transporto priemonių
aplenkimas.

Kalbant apie sustojimą ir
stovėjimą, tenka nusistebėti,
kad dar yra vairuotojų, ku-
rie nežino, jog sustoti ar
stovėti vietose, kur geltonai
nudažyti šaligatvių bordiū-
rai, galima tik specialioms
transporto priemonėms. To-
kios vietos yra prie Polikli-
nikos vaikų skyriaus P.
Cvirkos gatvėje ir taksio sto-
vėjimo vieta Baranausko
aikštėje. Kaip bebūtų keis-
ta, neretai ir čia matome
stovinčias įvairiausias trans-
porto priemones, kurių savi-
ninkai vaikšto po parduotu-
ves, o automobiliams su
greitosios medicinos pagal-
bos ženklais nebelineka vietos
kur sustoti, nors kaip tik
sveikatos apsaugos tarnybos
transportui ir skirta minėto-
ji aikštė P. Cvirkos gat-
vėje.

P. Cvirkos gatvėje įrengta
automobilių stovėjimo aikš-
telė. Todėl eismas joje lei-
džiamas tik viena kryptimi.
Ta labai aiškiai rodo drau-
džiamieji ženklai „Įvažiuoti
draudžiama“, pastatyti po-
sūkyje į šią gatvę iš Pergalės
ir išvažiuojant į Ubagė-

vičiaus gatvę. Bet net ir šio-
je labai aiškioje situacijoje
ne visus viskas aišku. Ne-
retai tenka pamatyti, kad į
stovėjimo aikštę sukurama iš
Pergalės gatvės, nepaisant
ženklų „Įvažiuoti draudžia-
ma“, o išvažiuojama iš jos
pro tokį pat ženklą į Ubagė-
vičiaus gatvę. Vienas
gerbtino amžiaus dėdė nel-
gi taip įsismagino, kad pasi-
leido gana dideliu greičiu
prieš eismo srautą, išsoko
ant šaligatvio, nulenkę ke-
lio ženklą ir nudūmė nors ir
suglamžytą „Moksvičiaus“
sparnu, bet, matyt, didžiai
patenkintas savo „narsa“.

Neretai sustojama ir stovi-
ma siaurose gatvėse ar
platusnėse gatvėse dideliu
atstumu nuo šaligatvio ir
tuo trukdomas normalus eis-
mas. O juk eismo taisyklė-
se pasakyta, kad tose vietose,
kur atstumas tarp išliti-
nės išilginio ženklinimo linijos
ir sustojusios transpor-
to priemonės mažesnis kaip
3 m. sustoti ir stovėti drau-
džiama.

Visi minėti eismo taisyk-
lių pažeidimai akivaizdžiai
rodo, kad kai kurie vairuo-
tojai aiškiai nenakankamai
žino eismo taisykles, neįsisą-
moninę kelių ženklų reikšmių
ir jų veikimo zonų, taigi,
kaip eismo dalyviai kelyje
yra pavojingi. Matyt, tiks-
linga rimtai patikrinti jų ži-
nias.

Eismas bus saugus tik tuo
atveju, kai visi ir visur lai-
kysis eismo taisyklių rei-
kalavimų.

A. Puzinas
Anykščių VRS
vyr. autoinspektorius,
Z. Juozaitis,
P. Saltis

IS TEISMO SALES

Bausmė už chuliganizmą

Anykščių rajono liaudies
teismo salėje kaltinamųjų
suole sėdėjo trys gražiai nu-
auge, kupini jaunatviškos
energijos jaunuoliai. Pilna
salė prisirinko bylos klausy-
tojų. Atėjo teisiųjų moks-
lo draugai, pažįstami. Juk
Gintaras Petrauskas, Artū-
ras Dūdėnas — anykštėnai,
o Eugenijus Strumskis —
buves anykštėnas.

Kas gi atvedė jaunuolius
į kaltinamųjų suolą? Ilgai
tęsėsi ši byla. Iš liudininkų
parodymų, surinktos medžiagos,
jaunuolių charakteristi-
kų nuolat kartojosi tos pa-
čios mintys: nepagarba žmo-
gui, mokykloje nesiskaitė su
mokytojais, blogai mokėsi,
niekuo nesidomėjo, nepaisė
vyresniųjų... Tai buvo lyg
visko pradžia, nuokalnė, ku-
ria lengva risti žemyn iki
kaltinamųjų suolo. Ir jį at-
sisėdė už chuliganiską elge-
sį, už tai, kad kėlė ranką
prieš žmones.

Gintaras Petrauskas, re-
miantis Baudžiamojo kodek-
so 225 straipsnio antrą da-
limį, nuteistas dviem me-
tams laisvės atėmimo, atlie-
kant bausmę bendro režimo
pataisos darbu kolonijoje.
Tokią pat bausmę pelnė ir
Eugenijus Strumskis, nuteis-
tas už chuliganizmą ir va-
gystę.

Artūras Dūdėnas nusikal-

to, būdamas nepilnametis.
Jis nubaustas vieniems me-
tams ir 6 mėnesiams laisvės
atėmimo, atliekant bausmę
auklėjimo darbų kolonijoje.
Tačiau teismas, remdamasis
Baudžiamojo kodekso 471
strp., tikėdamas, kad jaunuolis
persiauklės, nuosprendžio
vykdymą atidėjo iki 1983 m.
sausio 1 dienos, įpareigodamas
nuteistąjį baigti Vilniaus
statybos technikumą ir
nepažeidinėti viešosios tvar-
kos.

Teisiamieji kreipėsi į LTSR
Aukščiausiąjį teismą, kuris,
išnagrinėjęs bylą, nepakeitė
Anykščių rajono liaudies
teismo nuosprendžio.

B. Petraitis,
M. Giedrienė

Anykščių kuro kontora
laikina be apribojimų par-
duoda akmenis angli.

Administracija

Reikalinga

Utenos statybos trestui
statybos darbams Anykščiū-
se reikalingi įvairūs darbi-
ninkai.

Kreiptis į poilsio namų
„Silelis“ administraciją.

Gyventojų dėmesiai

Anykščių RVKS paruošų kontora neribotais kiekiais
superka kiaulieną mėsos skerdieną ir moka už 1 kg 3,20
rub. Mėsos skerdiena turi būti suštampuota Anykščių
veterinarijoje.

Piliečiai, turintys atliekamas skerdienos mėsos, par-
duokite ją Paruošų kontoros supirkejamams Anykščiūse.
Gegužės pirmosios gatvės pabaigoje esančiuose komisinių
prekių sandėliuose.

Gyventojai, turintys atliekamų daržovių, bulvių, ine-
daus ar kitų žemės ūkio produktų, parduokite Vartotojų
kooperacijos paruošėjams.

Visos kaimo parduotuvės superka įvairias antrines
žaliavas. Pasinaudokite šiomis paslaugomis ir neišmes-
kite atliekamų skudurų, įvairių popierių, plunksnų bei
buitinio spalvoto ir juodo metalo laužo. Paskubėkite
parduoti svogūnų likučius, nes prasidėjus orų atšalimui,
tai padaryti bus neįmanoma. Už 1 kg svogūnų mokama
0,80 rub. Superkami rūkyti lašiniai. Už 1 kg mokama
2,50 rub.

Paruošų kontora

Redaktorius ST. VINCIONAS

Nuosirdžiai užjauciame
BRONĘ MARKUCKIE-
NĘ ir jos mamytę, nete-
kus mylimo brolio ir sū-
naus.
Troškūnų m. Vilniaus
gatvės namo Nr. 7
gyventojai

ALDONAI
STATAUSKIENEI
Gilaus liūdesio valan-
dą, mirus mylimai ma-
mytei, reiškiamo nuošir-
džią užuojautą.
Naujasodžio tarybi-
nio ūkio administra-
cija

DANUTEI SLAMIENEI
Tegu nuosirdžius užuo-
lautos žodžiai paguodžia
Jus liūdesio valandą, mi-
rus mylimai mamytei.
Anykščių melioraci-
jos eksploatavimo
valdybos darbuotojai

JANINAI
STEPONAITIENEI
Nuosirdžiai Jus užja-
ciame dėl brangaus žmo-
gaus — tėvelio mirties.
Anykščių SRV daži-
tojai

PETRUI INGAUNIUI
Leiskite nors keliais
užuojautos žodžiais pa-
lengvinti Jūsų skausmą,
mirus mylimai žmonai.
Melioracijos eksploa-
tavimo valdybos Svė-
dasų ruožo dirban-
tieji

Nuosirdžiai užjauciame
DANUTĘ SLAMIENĘ,
mylimai mamytei mirus.
Statybininkų gatvės
namo Nr. 8 I laipti-
nės gyventojai

Mirus ZOSEI INGAU-
NIENEI, nuosirdžiai už-
jauciame velionės vyrą ir
artimuosius.
Svėdasų kavinės dar-
buotojos

Reiškiamo nuosirdžią
užuojautą PETRUI IN-
GAUNIUI, žmonai mirus.
Anykščių melioracijos
eksploatavimo valdy-
bos administracija ir
vandens tākų remon-
tininkai

TAMOSIONŲ SEIMAI
Mirtis atėmė iš Jūsų
mylimą vyrą ir tėvelį.
Nuosirdžiai Jus užjauci-
ame ir liūdimė kartu su
Jumis.
A. ir V. Vytai, M. ir
A. Jakuboniai

Nuosirdžiai užjauciame
BRONĘ MARKUCKIE-
NĘ, jos mylimam broliui
mirus.
Troškūnų ligoninės
darbuotojai

Nuosirdžiai užjauciame
EMILIJA ARLAUSKIE-
NĘ, mirus mylimam bro-
liui.
Baltrana, Zukauskai,
Ratkal, Mikalauskie-
nė, Kugiai

Spausdinama rotacine mašina, pusės „Pravdos“ formato. Tiražas 11.260. Užsak. Nr. 1394.
Rinko Panevėžio spaustuvės Anykščių skyrius. Pergalės 35. Spaudė Ukmergės spaustuvė J. Janonio 31.
Indeksas 87262.

234930, Anykščiai, Sagalovo 29. Telefonai: redaktoriaus 5-14-74, red. pavaduotojo
5-18-46, skelbimų skyriaus ir ats. sekretoriaus 5-12-58, laiškų ir žemės ūkio skyrių
5-14-83.

«Коллективный труд» («Коллективный труд») — орган Аникийского район-
ного комитета КП Литвы и Аникийского районного Совета народных
депутатов. Редактор С. Винционас, г. Аникийя (на литовском языке)